STICS
Smart transformačné
a inovačné konzorcium Slovensko

STICS Newsletter.

Prepájame samosprávy, odborníkov a technológie pre inteligentné, udržateľné a živé mestá a regióny na Slovensku

ĽUDIA
MESTÁ, OBCE A REGIÓNY
TECHNOLÓGIE
LEPŠIA BUDÚCNOSŤ

Čo je STICS a prečo je dôležitý pre samosprávy

inDays Žilina 2026: workshopy, vzdelávanie a diskusie

Fínsko ako inšpirácia pre smart mestá, obce a regióny

inDays Meet-up 2026: Košeca, Bratislava-Lamač, Michalovce, Košice-Západ

Ako sa zapojiť: Follower, Collaborator, Explorer

Financované EÚ NextGenerationEU prostredníctvom Plánu obnovy a odolnosti SR v rámci projektu č. 09I02-03-V01-00011

ÚVODNÉ SLOVO

Editorial

Milí čitatelia,

do rúk sa vám spolu s periodikom Happy Smart Cities dostáva informačný newsletter projektu Smart Transformation and Innovation Consortium Slovakia - Smart transformačné a inovačné konzorcium Slovensko (STICS) č. 09I02-03-V01-00011, financovaného EÚ NextGenerationEU prostredníctvom Plánu obnovy a odolnosti SR.

Spojenie periodika a informačného newslettera nie je náhodné. Projekt STICS pod vedením Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici združuje konzorcium 24 partnerov zo Slovenska a zahraničia, zastupujúcich akademický a podnikateľský sektor, územnú samosprávu a tretí sektor. Ich spoluprácu spája spoločná ambícia - prispieť k lepšiemu a spokojnejšiemu životu v inteligentných obciach, mestách a regiónoch prostredníctvom vývoja, testovania a širokého uplatnenia inovatívnych riešení problémov a výziev, ktorým tieto územia čelia.

Smart dimenziu týchto riešení projekt STICS vníma nie ako luxus založený na najmodernejších technológiách, ale ako rozumné spojenie technických, technologických, ekonomických, sociálnych a environmentálnych inovácií verejnej správy, verejnej infraštruktúry a služieb pre obyvateľov, podnikateľov či návštevníkov. Cieľom je prinášať riešenia, ktoré sú pre obce, mestá, regióny a ich používateľov potrebné, dostupné, efektívne a dlhodobo udržateľné.

> **Smart dimenziu riešení nevnímame ako technologický luxus, ale ako rozumné spojenie inovácií, ktoré sú potrebné, dostupné, efektívne a dlhodobo udržateľné.**

Počas relatívne krátkeho obdobia 30 mesiacov si konzorcium stanovilo ambiciózny cieľ priniesť viac ako 54 inovatívnych riešení a demonštrovať ich prínosy v prostredí šiestich živých laboratórií. Tie zahŕňajú vidiecke sídlo Horné Srnie, mesto Kežmarok, Banskobystrický samosprávny kraj, špecifické prostredie univerzitných kampusov Univerzity Komenského a Univerzity Mateja Bela, ako aj špecializované pracoviská podporujúce využívanie najmodernejších technológií. Patria medzi ne riešenia založené na umelej inteligencii pre priestorové plánovanie obcí a miest v rámci TP LAB, nástroje na zvyšovanie ich odolnosti a bezpečnosti v rámci CEDLIO, ale aj postupy podporujúce zapájanie verejnosti do procesov spolutvorby a rozhodovania.

Práve živé laboratóriá majú garantovať, že inovatívne riešenia projektu a ich integrácia budú vychádzať z reálnych potrieb a možností slovenských územných samospráv a že ich transfer do praxe nebude zdĺhavý a nákladný.

Aj preto tento newsletter prináša informácie o výstupoch projektu s dôrazom na možnosti ich praktického využitia, konkrétne prínosy a dostupnosť pre obce, mestá a regióny. Chceme ukázať, ako môžu podporiť ich postupný a koncepčný rozvoj smerom k inteligentnému – teda predovšetkým rozumnému – fungovaniu a pomáhať pri riešení praktických problémov v oblastiach energetiky, adaptácie na zmenu klímy, demografických zmien, udržateľnej mobility, bezpečnosti či participácie verejnosti.

Maroš Finka
vedecký garant projektu

Anna Vaňová
koordinátorka projektu

Projekt STICS

Čo je STICS a prečo sa týka samospráv

Smart Transformation and Innovation Consortium Slovakia (STICS) buduje inovačné ekosystémy pre slovenské mestá, obce a regióny. Samosprávy dnes čelia klimatickým, energetickým, demografickým a technologickým zmenám. Nemusia ich však zvládať samy. STICS ich spája s univerzitami, firmami a odborníkmi, aby spoločne hľadali riešenia a overovali ich v praxi.

Projekt č. 09I02-03-V01-00011 je financovaný Európskou úniou – NextGenerationEU z Plánu obnovy a odolnosti SR. Koordinuje ho Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici.

24 partnerov | **30** mesiacov | **54+** riešení | **6** Living Labs

Predstavenie projektu

Mnohým samosprávam chýbajú peniaze, odborníci aj nástroje, aby z moderných technológií získali lepšie služby pre ľudí. STICS neponúka jednu technológiu. Ponúka celý systém spolupráce, od analýzy potrieb územia cez vývoj a testovanie riešení v živých laboratóriách (Living Labs) až po ich zavedenie do praxe a vzdelávanie ľudí na úradoch.

Pre nás „smart“ neznamená technologický luxus. Dobré riešenie odpovedá na skutočnú potrebu, samospráva si ho môže dovoliť a obyvatelia z neho majú zrozumiteľný úžitok. Zároveň musí fungovať aj po skončení projektu.

Ciele projektu

Hlavné ciele projektu

Chceme vytvoriť komunálny inovačný ekosystém postavený na bezpečnom a dôveryhodnom zdieľaní údajov. Konkrétne chceme:

- zmapovať potreby miest, obcí a regiónov a premeniť ich na konkrétne zadania,
- navrhnúť model dátového ekosystému, ktorý stavia na dôvere a na tom, že rôzne systémy spolu dokážu spolupracovať,
- vyvinúť inteligentné nástroje pre plánovanie, energetiku, klímu, mobilitu, budovy a kvalitu života,
- overiť riešenia v Living Labs a pripraviť ich na ďalšie šírenie,
- posilniť kapacity samospráv prostredníctvom vzdelávania, metodík a nových univerzitných kurzov.

Samosprávy nezískajú len nové nástroje. Naučia sa aj pomenovať svoje potreby, vybrať správne riešenia a riadiť zmenu vo vlastnej organizácii.

STICS

Členovia projektu

Kto je do projektu zapojený

Projekt spája 24 partnerov z 5 krajín EÚ: univerzity, výskumné organizácie, samosprávy, technologické firmy a odborné združenia. Spolu pokrývajú celú cestu inovácie, od nápadu a výskumu až po riešenie, ktoré funguje v praxi.

Akademický a výskumný sektor

Prinášajú vedecké poznatky a overujú, či riešenia skutočne fungujú v podmienkach slovenských samospráv.

Samosprávy a pilotné územia

Riešenia spolutvoria a testujú v praxi, aby vznikali nástroje, ktoré dávajú zmysel pre kraj, mesto aj malú obec.

Odborné a neziskové organizácie

Prepájajú samosprávy s odborníkmi a šíria skúsenosti z pilotných území ďalej.

Podnikateľský sektor

Menia výskumné nápady na funkčné produkty a služby, ktoré sa dajú dlhodobo prevádzkovať.

Asociácie pre transfer a komercializáciu technológií

Otvárajú inovatívnym riešeniam z projektu cestu na trh a pomáhajú ich rozšíriť.

Prečo je toto prepojenie dôležité

Zložité problémy samospráv nevyrieši jedna firma ani jedna technológia. Výskum prináša poznatky, firmy technológie, odborné organizácie skúsenosti a samosprávy poznajú skutočné potreby svojich obyvateľov. STICS ich spája podľa modelu **štvoritej špirály (quadruple helix)**, v ktorom verejná správa, výskum, podnikatelia a občania spoločne pomenujú problém, navrhnú riešenie, otestujú ho a rozšíria. Samospráva tak menej riskuje, že investuje do nesprávneho riešenia, a zvyšuje šancu na inovácie, ktoré naozaj fungujú.

Ako STICS pracuje s inováciami

Inovácia pre nás nie je len technológia. Stojí na štyroch pilieroch: **riadení, sociálnych inováciách, digitalizácii a podnikateľskom modeli**. Každé riešenie prechádza cestou od potreby cez vývoj až po overenie v praxi a na základe spätnej väzby ho priebežne vylepšujeme. Vďaka tomu nevznikajú efektné produkty, ktoré by nikto nepoužíval.

Dáta ako spoločná infraštruktúra

Údaje samospráv sú dnes často roztrúsené v oddelených systémoch, v rôznych formátoch a naviazané na jedného dodávateľa. STICS buduje prepojený dátový ekosystém, v ktorom sa dajú dáta bezpečne nájsť, zdieľať a využiť. Platí pri tom jasné pravidlo dátovej suverenity: vlastník vždy rozhoduje, komu, na aký účel a za akých podmienok svoje dáta poskytne. Riešenie stavia na európskych štandardoch (W3C, SAREF, Gaia-X).

Digitalizácia orientovaná na verejnú hodnotu

Nad dátami vznikajú nástroje pre energetiku, budovy, klímu, mobilitu, plánovanie a zapájanie občanov:

- **AI nástroje** pre predpovede a rozhodovanie založené na dôkazoch,
- **senzory a IoT** s aktuálnymi údajmi o energiách, počasí a prostredí,
- **participatívne platformy**, cez ktoré sa môžu zapojiť aj obyvatelia,
- **trhovisko nástrojov a dát**, kde samosprávy ľahko nájdu overené riešenia.

Od prototypu k udržateľnému riešeniu

Dobrý prototyp nestačí. Riešenie potrebuje aj používateľa, financovanie a spôsob, ako ho obstarať. Preto STICS ponúka investičné nástroje, virtuálnu platformu Smart SiTy, akcelerácie, hackathony aj príručku inovatívneho verejného obstarávania. Cieľom je, aby sa úspešné riešenia dostali do bežnej praxe a rozšírili sa do ďalších samospráv.

Ako prebieha overovanie

Najprv zmapujeme potreby pilotných území. Potom postavíme dátovú vrstvu a vyvinieme nástroje, ktoré otestujeme v **Living Labs**, teda v reálnom prostredí so skutočnými používateľmi. Spätná väzba sa vracia vývojárom a riešenie sa na jej základe zlepšuje. Takto zachytíme včas, či je riešenie pre samosprávu cenovo a organizačne zvládnuteľné, či ho prijmú obyvatelia a či niekoho nevylučuje. Living Labs sú zároveň miestom, kde sa úradníci učia od vývojárov a vývojári od úradníkov.

1

Mapovanie potrieb
Spolu so samosprávami zmapujeme konkrétne výzvy a potreby pilotných území.

2

Dátová vrstva
Vytvoríme prepojený dátový ekosystém, ktorý umožní bezpečne zdieľať a využívať údaje.

3

Vývoj nástrojov
Na základe potrieb území vyvinieme konkrétne riešenia a pripravíme ich do pilotného overovania.

4

Overenie v Living Labs
Riešenia otestujeme v reálnom prostredí so skutočnými používateľmi – v obciach, mestách a regiónoch.

5

Spätná väzba a zlepšovanie
Vyhodnotíme výsledky, získame spätnú väzbu od používateľov a riešenie na jej základe vylepšíme.

Význam projektu po skončení

Pilotné lokality budú fungovať ako **inovačné centrá** aj po skončení projektu, ako priestor na výskum, testovanie, vzdelávanie a nové partnerstvá. Nechceme, aby po projekte zostali len jednorazové piloty. Chceme zanechať **opakovateľný postup**, s ktorým samosprávy dokážu pomenovať potrebu, nájsť partnerov, otestovať riešenie a úspešné riešenie rozšíriť.

Očakávaný výsledok

STICS v roku 2027 a po ňom

STICS prinesie viac než súbor technológií. Vytvorí **fungujúci inovačný ekosystém pre samosprávy**, ktorý bude pokračovať aj po roku 2027.

Čo získajú samosprávy:

01

možnosť **otestovať riešenie** skôr, než doň investujú

02

prístup k **metodikám a skúsenostiam** z pilotných území

03

odbornejšie tímy, ktoré vedia presnejšie formulovať, čo potrebujú, a lepšie komunikovať s dodávateľmi

04

zapojenie obyvateľov, vďaka ktorému ľudia riešenia lepšie prijímajú

05

cestu k **rozšíreniu úspešných riešení** do ďalších obcí a regiónov

Ide o pozitívnu inovačnú špirálu: lepšie dáta vedú k lepším rozhodnutiam, úspešné piloty budujú dôveru a noví odborníci pripravujú ďalšie riešenia. Význam STICS teda nie je len v tom, čo vytvorí za 30 mesiacov, ale aj v tom, čo po sebe zanechá.

> Fungujúci inovačný ekosystém pre samosprávy.

STICS v číslach a realizovaných aktivitách

viac ako **130** príspevkov na sociálnych sieťach

vyše **200** sledovateľov sociálnych sietí projektu

18 mesiacov v prevádzke

viac ako **2000** účastníkov podujatí

viac ako **8** členov inovačnej siete (STICS Follower, STICS Explorer, STICS Collaborator)

41 záverečných prác

33 publikácií

10 webinárov a školení

34 workshopov a okrúhlych stolov

15 Community Outreach Events

1 medzinárodná výmena skúseností

26 konferencií a veľtrhov

8 vydaných čísel interného a externého newslettera

naskenujte QR kód a dozviete sa viac

Všetky uvedené údaje a informácie sú aktuálne k 30. septembru 2026.

> Krátky projekt, veľký dopad.

Čo hovoria naši partneri

Projekt STICS spája silné partnerstvá z akademickej sféry, samospráv, podnikateľského a odborného sektora. V tejto časti newslettera prinášame výber vyjadrení niekoľkých partnerov, ktorí sa aktívne podieľajú na jeho realizácii. Ich skúsenosti, pokroky a pohľady ukazujú, ako sa v rôznych oblastiach prepája výskum, prax a inovácie s cieľom vytvárať udržateľné a inteligentné riešenia pre slovenské mestá a regióny.

Položili sme deviatim zástupcom partnerov projektu STICS rovnakú otázku:

Čo sa vám podarilo zrealizovať, vyvinúť či zorganizovať do polovice projektu STICS a na čo ste najviac hrdí?

Ich odpovede prinášajú pohľad na doterajšie výsledky projektu z rôznych oblastí a zároveň ukazujú, aké konkrétne aktivity, riešenia a výstupy sa podarilo počas prvej polovice realizácie projektu dosiahnuť.

Ekonomická univerzita v Bratislave

Anetta Čaplánová
Manažérka a výskumníčka

Do polovice projektu sa EUBA aktívne zapojila do odbornej a metodickej práce v STICS, najmä v rámci WP2, kde prispela behaviorálnymi štúdiami k lepšiemu pochopeniu rozhodovania, motivácií a bariér relevantných aktérov pri zavádzaní smart a udržateľných riešení. Tieto výstupy pomáhajú prepájať technologické a dátové riešenia projektu s reálnym správaním obyvateľov, samospráv, podnikov a ďalších stakeholderov, čo je kľúčové pre ich praktickú využiteľnosť.

Významným výsledkom je aj naša úloha lídra WP6, v rámci ktorej koordinujeme living labs ako priestor na testovanie, overovanie a spoluvytváranie riešení v spolupráci s partnermi a používateľmi v praxi. Podarilo sa nám tým posilniť prepojenie medzi akademickým výskumom, verejnou správou, podnikmi a regionálnymi aktérmi a vytvoriť základ pre riešenia, ktoré nevznikajú izolovane „od stola“, ale v kontakte s reálnymi potrebami územia.

Najviac sme hrdí na to, že sa nám darí posúvať projekt od analytickej prípravy k prakticky overiteľným, dôkazovo podloženým a využiteľným riešeniam podporujúcim inteligentnú, inkluzívnu a udržateľnú transformáciu Slovenska.

Jakub Takács
Expert

Slovenská technická univerzita v Bratislave, Stavebná fakulta

Do polovice projektu STICS sa nám podarilo pripraviť podklady a metodiku pre realizáciu dopravných prieskumov mobility v obci Horné Srnie. Zrealizovali sme prvú časť prieskumov a zároveň pripravili materiály a postupy pre ich druhú fázu.

Najviac sme hrdí na to, že sa nám podarilo prepojiť metodickú prípravu s praktickou realizáciou priamo v území a vytvoriť tak kvalitný základ pre získavanie údajov, ktoré môžu pomôcť pri ďalšom plánovaní mobility v obci.

Christian Corral
Expert (R2)

Leibniz University Hannover

Do polovice projektu sme vytvorili niekoľko výstupov. Prvým je kapitola v knihe s názvom „One Health City: A Framework for Evaluating and Envisioning More Ecological and Democratic Urban Futures“, ktorá navrhuje metódu hodnotenia miest vo vzťahu k udržateľnejšej budúcnosti. V príprave je aj druhá publikácia, ktorá tento rámec predstaví a bude zaslaná do vedeckého časopisu. Ďalej nás oslovil EORC (Earth Observation Cluster), aby sme predniesli prednášku „Pathways Towards a Healthy City: A Talk on Urban Health and Spatial Thinking“, ktorú sme spolu s Christianom Werthmannom odprezentovali vo Würzburgu. Boli sme tiež pozvaní na AESOP Young Academics PhD Workshop 2026, ktorý sa bude konať 21. až 25. septembra a kde túto prácu predstavíme. Projekt nám zároveň umožnil cestovať do Bratislavy a Viedne na organizačné stretnutia a výmenu skúseností v rámci projektu.

Mgr. Bc. Michal Chudý, PhD.
Vedúci tímu PowereX

PowereX j.s.a.

V súvislosti s Living Lab Horné Srnie dokončujeme štúdiu zameranú na analýzu energetických dát z tejto lokality. Jej hlavným prínosom je presné kvantifikovanie potenciálu agregácie flexibility a overenie pripravenosti infraštruktúry na fungovanie virtuálnej elektrárne. Dáta z tejto štúdie umožnia obci optimalizovať možnosti smart meteringu, znížiť celkové náklady na energiu a efektívne zapojiť lokálne zdroje do energetického trhu.

Partneri o projekte STICS

Anna Vaňová
Project Coordinator

Katarína Vitálišová
Deputy Project Coordinator
+ WP2 leader

Lucia Dobrotová
Vedúca SILAb-u

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici

Do polovice projektu sa podarilo vybudovať a stabilizovať spoluprácu rozsiahleho konzorcia 24 partnerov, ukončiť prípravnú fázu a posunúť projekt od nastavovania procesov k pilotnému overovaniu inovatívnych riešení v šiestich Living laboch. Z pohľadu UMB považujeme za dôležitý posun vo výskume a metodickej práci zameranej na potreby samospráv, inovačné ekosystémy a inteligentné riadenie území prostredníctvom formovania špecifických ekosystémov typu živého laboratória.

V SILAbe sa v spolupráci s BBSK pripravilo pilotovanie sociálnych inovácií v oblasti vzdelávania. Vznikla metodika na meranie kvality a dopadu vzdelávania v oblasti podnikavosti mladých a rámec kompetencií, ktorý má byť overovaný priamo na stredných školách. Významný je aj rozvoj vedeckých, vzdelávacích a diseminačných aktivít projektu a zapájanie študentov do riešenia reálnych problémov miest a regiónov. Najviac sme hrdí na to, že sa STICS postupne mení z projektového konceptu na fungujúce prostredie spolupráce, v ktorom sa výskum, potreby územia a konkrétne riešenia stretávajú pri jednom stole.

Thomas Dillinger
Docent na Ústave priestorového plánovania TU Wien

TU Wien

TU Wien je zapojená do viacerých Living labov, respektíve ich aj priamo realizuje. Päť z nich sme mohli priniesť ako príklady najlepšej praxe do akademickej diskusie v rámci Work Package 2. V oblasti Smart Tools sa zameriavame na vývoj dashboardu na vizualizáciu využitia pôdy a záberu pôdy na Slovensku.
Sme obzvlášť hrdí na to, že sme mohli predstaviť projekt STICS na medzinárodných vedeckých konferenciách. Osobitne nás potešilo predstaviť STICS na World Planning Schools Congress 2026 v Helsinkách, kde sme zároveň mali príležitosť stretnúť sa s mnohými kolegami z projektu a nadviazať s nimi kontakty.

Časová os projektu

Tridsaťmesačný realizačný cyklus

Projektový návrh plánuje realizáciu v trvaní 30 mesiacov označených M1 až M30, pričom projekt začal 1. apríla 2025. Jeho realizáciu je možné rozdeliť do piatich etáp.

M1–M9

Spustenie riadenia, analýza transformačných potrieb, etické a dátové pravidlá, prvé vzdelávacie a participačné nástroje.

M10–M18

Vývoj interoperabilného dátového ekosystému a smart nástrojov.

M19–M24

Nasadzovanie a funkčná validácia prototypov v Living Labs.

M25–M30

Záverečné používateľské overovanie, úpravy riešení, podnikateľské modely, akcelerácia, hackathony a kapacitné aktivity.

Po roku 2027

Pokračovanie pilotných lokalít ako inovačných hubov, ďalšie projekty a výskum, prenos riešení do ďalších samospráv a rozvoj dátovej ekonomiky v súlade s európskymi štandardmi.

Čo pripravujeme...

Čo nás čaká najbližšie

Aj v roku 2027 pre vás pripravujeme inšpiratívne podujatia, príležitosti na spoluprácu a nové formáty, ktoré posilnia inovačný ekosystém na východnom Slovensku.

01

General Assembly

13. 11. 2026

Stretnutie členov, partnerov a komunity STICS. Zhodnotíme pokrok, predstavíme nové plány a posilníme spoluprácu v regióne.

02

Hackathon

13. - 15. 11. 2026

Intenzívny inovačný víkend, počas ktorého tímy hľadajú riešenia na reálne výzvy z regiónu a menia nápady na prototypy.

www.hackni.stics.sk

03

inDays Meet-up 2027

Q1 2027

Neformálne stretnutie komunity inDays. Priestor na zdieľanie skúseností, nové kontakty a diskusie o témach, ktoré hýbu inováciami.

> **Spoločne tvoríme inovačný ekosystém silnejšieho Slovenska.**

04

inDays Michalovce

11. - 12. 5. 2027

Ďalšie regionálne vydanie úspešnej konferencie inDays. Inšpiratívne príbehy, technológie, ľudia a nové partnerstvá tentoraz v Michalovciach.

05

Letná škola

Q2 2027

Vzdelávací program pre študentov, young professionals a inovátorov. Workshopy, mentoring a reálne projekty s odborníkmi z praxe.

06

Obchodná misia

Q2 2027

Zahraničná misia zameraná na nové trhy, partnerstvá a príležitosti pre firmy a inovátorov z východného Slovenska.

Tešíme sa na všetko, čo nás čaká. Spoločne tvoríme silnejší a inovatívnejší východný región.

STICS
Smart transformačné
a inovačné konzorcium Slovensko

Living Labs

Miesto, kde inovácie vznikajú priamo v teréne.

Living Lab je miesto, kde inovácie vznikajú priamo v teréne. Obyvatelia, samosprávy, výskumníci a firmy v ňom spoločne navrhujú, testujú a vylepšujú riešenia v podmienkach, v ktorých sa budú skutočne používať. Ľudia tu nie sú len testeri hotového produktu. Riešenie spoluvytvárajú od prvého nápadu.

STICS pritom kombinuje tri typy laboratórií:

- **tematické**, zamerané na konkrétne oblasti a technológie,
- **územné**, prepojené s konkrétnym mestom alebo obcou,
- **sociálno-inovačné laboratórium SILAb**, ktoré skúma, ako do zmien zapojiť ľudí.

Smart Ecovillage Horné Srnie

Vidiecky Living Lab

Smart Ecovillage Horné Srnie predstavuje vidiecky Living Lab, ktorý spája sociálne, technologické a environmentálne inovácie v reálnom území. Obec sa stáva otvoreným experimentálnym priestorom, kde sa nové prístupy testujú priamo v každodennom živote obyvateľov – od energetiky cez klímu až po komunitné služby. Cieľom je vytvoriť model inteligentnej, udržateľnej a odolnej obce, ktorý bude prenositeľný do ďalších vidieckych regiónov.

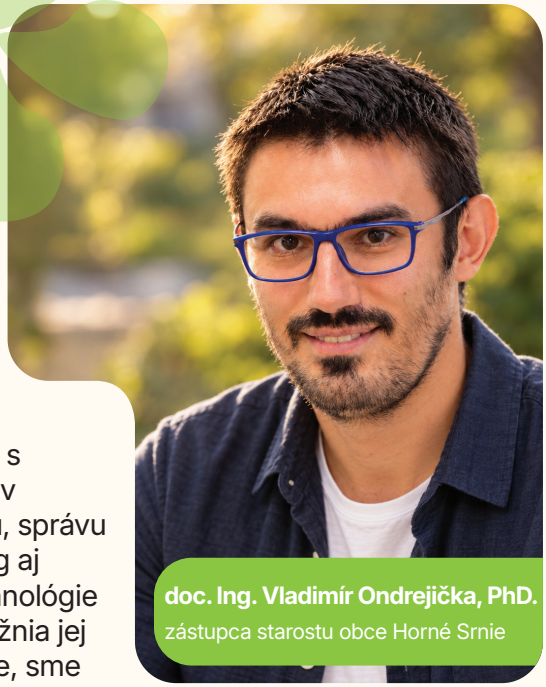

ROZHOVOR

Malá obec ako testovacie laboratórium

Horné Srnie chce vďaka dátam fungovať efektívnejšie

doc. Ing. Vladimír Ondrejička, PhD.
zástupca starostu obce Horné Srnie

Ako môže malá obec využiť smart technológie, dáta a spoluprácu s výskumníkmi na riešenie každodenných problémov? Horné Srnie v projekte STICS pripravuje Living Lab, v ktorom prepája energetiku, správu verejných budov, územné plánovanie, environmentálny monitoring aj nové služby pre obyvateľov. Ambíciou pritom nie je zavádzať technológie samoúčelne, ale hľadať riešenia, ktoré obci prinesú úspory a umožnia jej lepšie rozhodovať. O tom, ako sa tento koncept postupne rozširuje, sme sa rozprávali s Vladimírom Ondrejičkom.

V akej fáze je dnes Living Lab v Hornom Srní?
Za sebou máme približne trinásť mesiacov projektu, počas ktorých prebehli dve iniciačné aktivity a pomerne detailné mapovanie územia a obce. Zmapovali sme napríklad verejné budovy, odberné miesta, infraštruktúru či možné lokality pre IoT zariadenia. V tejto chvíli čakáme na zálohovú platbu, aby sme mohli začať obstarávať výskumnú infraštruktúru a technológie. To je momentálne kľúčové pre prechod od prípravy k samotnému testovaniu.

Čo zatiaľ považujete za najväčší prínos projektu?
Veľmi dôležitá je spolupráca partnerov. Ukázalo sa nám, že osobné stretnutia priamo v území sú mimoriadne efektívne. Keď sa za jedným stolom stretnú ľudia z obce, akademického prostredia a technologických partnerov, veľmi rýchlo sa ukáže, ktoré riešenia sa dajú prepojiť. Aj preto by som pri riadení podobného Living Labu odporúčal skôr menšiu pracovnú skupinu, približne päť až sedem ľudí, v ktorej sú zastúpení ľudia zo samosprávy aj odborného prostredia.

Ako by mal Living Lab fungovať po skončení projektu STICS?
Chceli by sme, aby spolupráca pokračovala prostredníctvom ďalších projektov a aby sa ďalej rozvíjalo prepojenie obce s univerzitami a ostatnými partnermi. Horné Srnie môže byť zároveň miestom, kde sa riešenia otestujú v podmienkach malej samosprávy a následne sa skúsenosti prenesú aj do ďalších obcí v regióne. Úspechom pre nás nebude počet nainštalovaných technológií. Dôležité bude, či obec dosiahne reálne energetické a finančné úspory, či začne lepšie využívať dáta pri rozhodovaní a či nové služby budú využívať samotní obyvatelia.

Celý rozhovor je dostupný na **www.stics.sk**

Ďalšie Living Laby projektu

CEDLIO

CEDLIO predstavuje národný mobilný a systémový Living Lab zameraný na výskum, testovanie a nasadzovanie biodefense inovácií. V čase rastúcich biologických hrozieb – od nových patogénov až po riziká spojené s klimatickými zmenami a hybridnými konfliktmi – CEDLIO vytvára dôležitý bezpečnostný pilier. Pilot kombinuje najmodernejšie laboratóriá, mobilné výskumné jednotky a interdisciplinárnu expertízu, aby chránil obce, mestá a regióny pred biologickými rizikami.

Blockchain Transformation Grid Kežmarok

Blockchain Transformation Grid Kežmarok predstavuje mestský Living Lab, ktorý spája metodické plánovanie, participáciu a blockchain technológie s cieľom naštartovať inteligentnú a zelenú transformáciu mesta. Kežmarok – historické centrum v regióne s ekonomickými výzvami, dopadmi klimatickej zmeny i prítomnosťou marginalizovaných skupín – sa stáva modelovým mestom pre moderné riadenie, komunitnú spoluprácu a inovatívne dátové riešenia. Living Lab umožňuje testovať energetické, sociálne a ekologické inovácie v reálnych podmienkach a prináša rámec pre mestá podobnej veľkosti.

ROZHOVOR

Od smart technológií k mestu, ktoré rozhoduje na základe dát.

Kežmarok pripravuje deväť riešení na testovanie

Kežmarok vstupoval do projektu STICS najmä s témami energetiky, IoT zariadení a využívania dát. Postupne sa však ukázalo, že samotné technológie nestačia. Ak má mesto dáta efektívne využívať, potrebuje vedieť, aké údaje má, kto k nim môže pristupovať a ako ich zapojiť do každodenného rozhodovania. Living Lab sa preto posunul od jednotlivých technologických riešení k širšej zmene fungovania mesta. O aktuálnom stave a prvých riešeniach pripravených na testovanie sme sa rozprávali s Dominikom Čižikom.

Dominik Čižik
IT špecialista a projektový manažér

Celý rozhovor je dostupný na www.stics.sk

V akej fáze sa dnes nachádza Living Lab v Kežmarku?
Sme už vo fáze bezprostrednej prípravy na testovanie. Dôležitým momentom bol júnový dvojdňový Data Chat, na ktorom technologickí partneri predstavovali svoje riešenia. Z nich sme následne vybrali deväť, ktoré chceme v meste testovať.
Samotné testovanie plánujeme najmä na september a október, pričom prvá fáza by mala pokračovať do konca roka. Pri niektorých riešeniach však bude termín závisieť aj od verejného obstarávania.

Čo považujete za najväčší posun, ktorý projekt zatiaľ priniesol?
Veľmi dôležitá je zmena vnímania dát priamo v meste. Vedenie aj zamestnanci začínajú lepšie chápať, akú hodnotu dáta majú a ako ich možno využiť pri plánovaní investícií alebo rozhodovaní. Významný bol aj Data Chat. Vytvoril priestor na priame prepojenie mesta s technologickými firmami. Nešlo iba o prezentovanie hotových produktov, ale o diskusiu o konkrétnych potrebách mesta a o tom, ktoré riešenia má zmysel reálne otestovať.

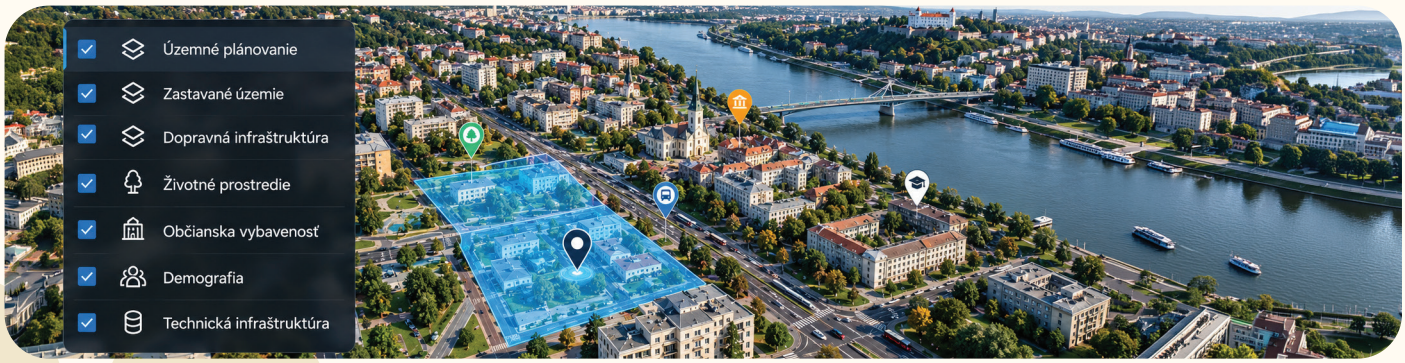
Čo by malo v Kežmarku zostať po skončení projektu?
Ideálne nie iba jednotlivé technológie. Dôležité bude, aby zostal nastavený spôsob práce s dátami, dátová politika a zodpovednosť za ich správu a využívanie.
Ak sa podarí vytvoriť fungujúci systém, Kežmarok môže svoje skúsenosti ďalej rozvíjať a jednotlivé riešenia rozširovať. Už dnes vidíme záujem aj zo strany ďalších miest. Práve možnosť otestovať riešenia v reálnych podmienkach mesta a následne preniesť skúsenosť ďalej je jednou z najväčších hodnôt Living Labu.

TP LAB

Inteligentná dátová brána medzi regiónmi a službami

TP LAB predstavuje otvorené regionálne centrum, ktoré integruje územné, priestorové a tematické dáta a prepája ich so systémom verejných služieb. Living Lab funguje ako „inteligentná dátová brána“ medzi regiónom, obcami, odborníkmi a verejnosťou. Jeho cieľom je umožniť efektívnejšie priestorové plánovanie, podporiť nové služby založené na dátach a zlepšiť kvalitu života v regiónoch vďaka lepšiemu porozumeniu územným procesom. V prostredí, kde mnohé samosprávy zápasia s fragmentovanými dátami, nedostatkom kapacít a zastaranými systémami, TDSC poskytuje jednotný, moderný a transparentný dátový ekosystém.

priestorové dáta | GIS | interoperabilita | verejné služby

ROZHOVOR

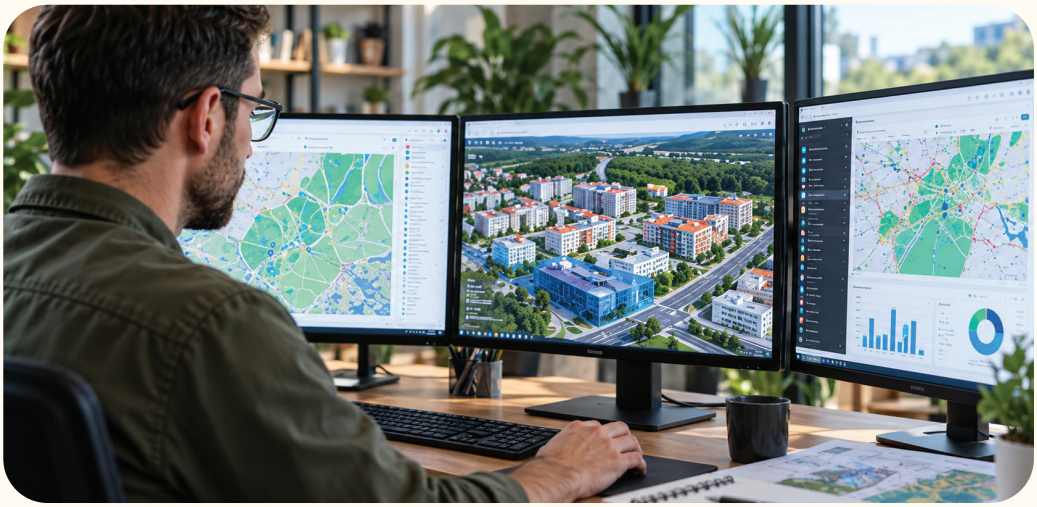
Z papiera do digitálu.

IPP ukazuje, ako môžu dáta a AI zmeniť územné plánovanie

Mestá a obce dnes disponujú veľkým množstvom dát, problémom však často zostáva ich kvalita, vzájomná kompatibilita a schopnosť premeniť ich na informácie využiteľné pri rozhodovaní. Living Lab Inštitútu priestorového plánovania sa preto zameriava na digitalizáciu územného plánovania, GIS, štandardizáciu dát a vývoj nástrojov, ktoré majú samosprávam uľahčiť prácu s územím. O tom, kam sa za prvý rok posunuli a prečo môže byť jedným z výsledkov aj digitálny územný plán s AI asistentom, sme sa rozprávali s Ľubomírom Macákom.

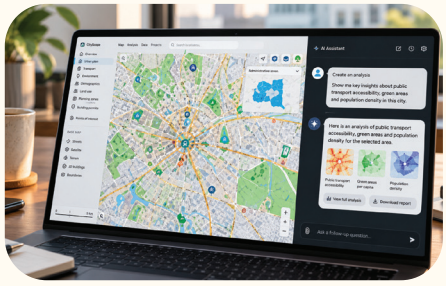

Ing. Ľubomír Macák
predseda Inštitútu priestorového plánovania

Na čo sa váš Living Lab primárne zameriava?
Našou hlavnou témou sú priestorové dáta a ich využitie v územnom plánovaní. Ide o ich prípravu, čistenie, štandardizáciu a zabezpečenie interoperability tak, aby ich bolo možné využívať v GIS a následne pri reálnom rozhodovaní o území. Zároveň podporujeme ďalšie Living Laby v projekte. Pracujeme s dátami pre Horné Srnie, Kežmarok či Banskobystrický samosprávny kraj a zapájame sa aj do témy mobility. V tomto zmysle sme trochu špecifický Living Lab – naše riešenia sa prelínajú s viacerými ďalšími časťami projektu.

Čo už dnes dokážete ukázať ako konkrétny výsledok?
Máme testovacie verzie viacerých aplikácií a pripravujeme množstvo priestorových aj štatistických dátových súborov. Vznikajú webové mapy a webové mapové aplikácie, digitálna socioekonomická analýza či portál na monitoring kvality sídelného prostredia. Jedným z najzaujímavejších riešení je digitálny územný plán s AI asistentom. Predstava je taká, že používateľ nemusí vedieť pracovať s komplikovaným GIS systémom. Môže sa napríklad opýtať na konkrétnu lokalitu alebo na to, čo je na danom území možné, a systém mu pomôže dostať sa k relevantnej informácii.

Čo by malo zostať po skončení projektu STICS?
Naším cieľom nie je vytvoriť niekoľko aplikácií, ktoré sa po skončení projektu prestanú používať. Living Lab vnímame ako

výskumno-vývojovú platformu, ktorá môže ďalej fungovať s partnermi a postupne svoje riešenia rozvíjať. Najväčší potenciál na širšie využitie vidíme práve v digitalizácii a štandardizácii dát a v digitálnom územnom plánovaní. To sú riešenia, ktoré nie sú viazané iba na jedno konkrétne mesto. Ak sa nám ich podarí dobre nastaviť a otestovať, môžu byť využiteľné aj v ďalších slovenských samosprávach.

Celý rozhovor je dostupný na www.stics.sk

SMART GREEN CAMPUS

Kampus ako živé laboratórium

Smart Green Campus je trvalý fyzický aj virtuálny Living Lab, ktorý spája akademický svet, firmy, verejný sektor a občanov do jedného inovačného ekosystému. Univerzitný kampus sa mení na „živé laboratórium“, kde sa technológie, procesy a spoločenské inovácie testujú v reálnom prostredí - od energetiky a mikroklímy až po participáciu a komercializáciu nápadov. Je to priestor, ktorý podporuje rýchlejší transfer inovácií do praxe, vznik startupov a spin-offov a zároveň poskytuje študentom možnosť učiť sa priamym zapájaním sa do projektov.

ROZHOVOR

Kampus nemá byť iba miestom, kam prídeme na prednášku. Chceme, aby v ňom ľudia zostávali

doc. Ing. Milan Husár, PhD.
docent, Fakulta managementu Univerzity Komenského v Bratislave

Ako zmeniť univerzitný kampus z priestoru, cez ktorý študenti iba prechádzajú, na miesto, kde chcú tráviť čas? Living Lab Smart Green Campus na Fakulte managementu Univerzity Komenského spája úpravu verejného priestoru, budovanie komunity aj nové technológie. O tom, prečo sú pri takejto zmene rovnako dôležité smart technológie aj obyčajné stretnutia ľudí, sme sa rozprávali s Milanom Husárom.

Čo je vlastne hlavným problémom, ktorý chcete prostredníctvom Living Labu riešiť?
Základnou témou je zatraktívnenie kampusu a zvýšenie využívania jeho priestorov. Chceme vytvoriť prostredie, v ktorom ľudia nebudú iba kvôli výučbe alebo práci, ale budú mať dôvod zostať aj dlhšie. S tým priamo súvisí budovanie komunity. Atraktívny a živý kampus je zároveň prioritou vedenia fakulty.

Ako ďaleko ste sa za prvý rok dostali?
Stále sme najmä v koncepčnej fáze, ale máme za sebou pomerne veľa prípravných aktivít. Robili sme priestorové analýzy, dotazníky so študentmi či pocitové mapy. Vznikol komunitný plán pre Fakultu managementu a Farmaceutickú fakultu a pripravuje sa akčný plán. Zároveň riešime fyzický priestor kampusu. Krajinár pripravuje návrh externých priestorov vrátane námestia a vnútrobloku. Nejde teda iba o jednotlivé aktivity, ale o postupné vytváranie predstavy, ako by mal kampus fungovať ako celok.

Ako by mal teda Green Campuses vyzerať po skončení projektu?
Najdôležitejšie by bolo, aby sa táto téma na fakulte inštitucionalizovala a komunitný život pokračoval aj bez samotného projektu. Ak sa podarí schváliť stratégiu a vedenie bude túto oblasť naďalej považovať za prioritu, veľká časť aktivít môže pokračovať. Mnohé z nich pritom ani nemusia byť finančne náročné. Pomohla by jasná organizačná štruktúra alebo office, ktorý by sa téme dlhodobo venoval. Potenciál vidíme aj v spolupráci s mestskou časťou, firmami a ďalšími partnermi. Cieľom je, aby kampus nebol uzavretým ostrovom univerzity, ale postupne sa stal prirodzenou súčasťou života svojho okolia.

Celý rozhovor je dostupný na www.stics.sk

SILAb

Social Innovation Living Lab

Keď sú súčasťou inovácie ľudia

SILAb je Social Innovation Living Lab (živé laboratórium sociálnych inovácií) projektu STICS. Kým tematické a územné Living Labs overujú riešenia v konkrétnych oblastiach a lokalitách, SILAb sa viac ako na technológie sústreďuje na ľudí: ich potreby, kompetencie a zapájanie do procesov zmien. Dopĺňa tak technologické a dátové riešenia projektu o sociálny rozmer. Prepája univerzitu, samosprávy, školy a ďalších aktérov a vytvára priestor, v ktorom sa riešenia spoločne navrhujú a overujú v reálnom prostredí. Jednou z prvých oblastí jeho aktivít je vzdelávanie a rozvoj podnikavosti mladých ľudí, kde v spolupráci s Banskobystrickým samosprávnym krajom pripravuje pilotné overovanie priamo v prostredí stredných škôl.

> Veríme, že silné komunity a inkluzívne územia vznikajú vtedy, keď ľudia pracujú spolu, hľadajú riešenia a vidia reálny dopad svojej práce na život v meste či regióne.

ROZHOVOR

Od nápadu k zmene, ktorá funguje pre ľudí

SILAb pripravuje pilot rozvoja podnikavosti na stredných školách

Ing. Lucia Dobrotová, PhD.
Vedúca výskumného laboratória SILAb a líderka pracovného balíka WP2 projektu STICS

Sociálne inovácie nevznikajú iba za pracovným stolom. Potrebujú ľudí, ktorí poznajú svoje prostredie, dokážu pomenovať jeho potreby a chcú sa podieľať na hľadaní a overovaní nových riešení. Práve na tomto princípe funguje SILAb, ktorý prepája výskum, vzdelávanie a potreby územia. Jednou z jeho prvých tém je rozvoj podnikavosti mladých ľudí, ktorý v spolupráci s Banskobystrickým samosprávnym krajom pripravujeme na overovanie priamo na stredných školách. Súčasťou aktivít SILAbu je zároveň zapájanie študentov do riešenia reálnych problémov miest a regiónov. O tom, čo sa už podarilo pripraviť, prečo sú pri sociálnych inováciách dôležité spolutvorba a spätná väzba a kam by sa mal SILAb posunúť po skončení projektu STICS, sme sa rozprávali s jeho vedúcou Luciou Dobrotovou.

V akej fáze je dnes SILAb?
Prvú polovicu projektu sme venovali najmä príprave základov pre praktické overovanie sociálnych inovácií. Spolu s Banskobystrickým samosprávnym krajom sme nastavili pilotovanie v oblasti vzdelávania a podnikavosti mladých ľudí. Vznikli dva kľúčové nástroje: Metodika hodnotenia efektivity vzdelávania v oblasti rozvoja podnikavosti a podnikania a kompetenčný rámec, ktorý pomenúva, aké kompetencie chceme u študentov rozvíjať. Teraz sa posúvame od prípravy k overovaniu – oba nástroje budeme testovať priamo v prostredí stredných škôl.

Čo zatiaľ považujete za najväčší prínos projektu?
Za najväčší prínos považujem to, že sa nám darí prepájať výskum s konkrétnymi potrebami územia a zapájať do tohto procesu ľudí, ktorých sa riešenia priamo týkajú. Pri sociálnych inováciách nestačí vytvoriť dobrý návrh „od stola“. Potrebujeme vedieť, ako funguje v praxi, aké výsledky prináša a ako ho vnímajú tí, ktorí ho používajú. Veľkým prínosom je aj zapájanie študentov do riešenia reálnych problémov miest a regiónov. Vzdelávanie, výskum a prax sa tak stretávajú v jednom procese.

Ako by mal SILAb fungovať po skončení projektu STICS?
Chceli by sme, aby SILAb zostal priestorom, v ktorom sa budú univerzita, samosprávy, školy a ďalší partneri stretávať pri hľadaní a overovaní nových riešení. Jeho hodnotou by nemal byť iba jeden konkrétny pilot, ale najmä spôsob práce – pomenovať problém, prizvať ľudí, ktorých sa týka, spoločne navrhnúť riešenie, overiť jeho fungovanie v praxi a na základe spätnej väzby ho ďalej zlepšovať. Takýto prístup sa dá preniesť aj na ďalšie témy a do ďalších území.

Celý rozhovor je dostupný na www.stics.sk

INOVAČNÁ SIEŤ

Ako sa zapojiť do STICS

V rámci diseminačných aktivít projektu STICS sme zaviedli tri nové role, ktoré umožňujú zapojiť sa bez akýchkoľvek záväzkov a presnejšie zacieľujú jednotlivé aktivity na správnu skupinu ľudí. Cieľom bolo čo najefektívnejšie šíriť výstupy projektu, zvýšiť ich dopad a posilniť povedomie o STICS. Roly sa zároveň môžu vzájomne prepájať a dopĺňať, čím vzniká priestor na zdieľanie skúseností a nové väzby medzi samosprávami, akademickou obcou, podnikateľským a občianskym sektorom, čo posilňuje celkovú synergiu a dopad projektu.

AKO SA ZAPOJIŤ

STICS je otvorená sieť, do ktorej sa dá zapojiť viacerými spôsobmi. Nezáleží, či ste mestský úrad, firma, univerzita alebo študent, pre každého má konzorcium pripravenú rolu, ktorá dáva zmysel a prináša konkrétny úžitok. Zapojenie je bez akéhokoľvek finančného záväzku, stačí záujem o spoluprácu a inovácie. Všetky tri roly majú spoločný základ: garantovanú a bezplatnú účasť na podujatiach STICS, prístup k otvoreným dátam a expertíze partnerov, konzultácie a poradenstvo, ako aj priestor zapojiť sa priamo do vývoja a testovania nových riešení. Líšia sa najmä tým, pre koho sú určené a aký typ spolupráce ponúkajú.

STICS Follower

pre samosprávy

Rola určená mestám, obciam a VÚC. Samosprávy ako followeri môžu hostiť tematické stretnutia a podujatia na svojom území, získavajú know-how a overené postupy zo zahraničia, konzultácie a audity podľa vlastných potrieb, prístup k dátam a expertízam partnerov, možnosť pilotného testovania inovácií vo vlastnom prostredí a stať sa referenčným miestom, výhodné ponuky produktov a služieb partnerov, ako aj marketingové zviditeľnenie ako súčasť projektu.

STAŇTE SA STICS FOLLOWER
https://stics.sk/zapojit-sa/

STICS Explorer

pre študentov a občanov

Rola určená študentom vysokých škôl, mladým profesionálom a aktívnym občanom. Exploreri získavajú zahraničné skúsenosti a inšpirácie priamo na mieste, konzultácie a poradenstvo, zapojenie do vývoja a testovania riešení, priestor na realizáciu vlastných nápadov a účasť na praktických súťažiach, ako aj neoceniteľné praktické skúsenosti a nové kontakty naprieč sektormi.

STAŇTE SA STICS EXPLORER
https://stics.sk/zapojit-sa/

STICS Collaborator

pre firmy a akademikov

Rola určená súkromným firmám, startupom, výskumným inštitúciám a univerzitám. Collaboratori získavajú včasné informácie o výzvach a pripravovaných programoch financovania obcí, možnosť zapojiť sa do nových konzorcií a projektov, spoločné prototypovanie a testovanie vlastných produktov a služieb priamo s obcami, referenčné projekty a reálne testovacie prostredia, výhodné podmienky pri spoločných nákupoch, zdieľaní laboratórií či IT riešení, účasť na hackathonoch, matchmakingu či investorských okrúhlych stoloch, mentoring a možnosť zapojiť sa do obchodných misií.

STAŇTE SA STICS COLLABORANT
Kontakt pre záujemcov o rolu STICS Collaborator je projektová koordinátorka
Anna Vaňová
anna.vanova@umb.sk, +421 48 4462015

STICS FOLLOWER

STICS Follower: Hlasy samospráv

Položili sme siedmim primátorom a starostom rovnakú otázku, aby sme zistili, čo od zapojenia do STICS očakávajú pre svoje samosprávy.

Aký prínos očakávate pre vašu samosprávu zapojením ako STICS Follower?

Žilina

Očakávame čerpanie inšpirácií, otvorenú diskusiu, benchmarking a akcelerovanie rozvoja a inovácií v prostredí našej samosprávy.

Mgr. Peter Fiabáne
primátor

Michalovce

Kľúčové prínosy zamerané na inováciu a modernizáciu riadenia.

Mgr. Miroslav Dufinec
primátor

Dubnica nad Váhom

Získame prehľad o tom, ako iné mestá a obce riešia podobné výzvy (napr. smart riešenia, digitalizácia, energetika, mobilita). Účasť nám pomôže pripraviť kvalitnejšie projektové zámery do budúcnosti. Nadviažeme kontakty s inými samosprávami, expertmi a organizáciami. To je často kľúčové pre budúce spoločné projekty.

Mgr. et Mgr. Peter Wolf
primátor

Mestská časť Košice-Západ

Inšpiráciu a know-how.

Mgr. Marcel Vrchota
starosta

Pezinok

Očakávame, že nám spolupráca so STICS umožní prístup k hotovým, overeným riešeniam, ktoré budeme vedieť aplikovať. Taktiež v rámci spolupráce hľadáme možnosť uplatniť sa a čerpať financie z EÚ na množstvo projektov, ktorých financovanie si ako mesto aktuálne nevieme dovoliť.

JUDr. Roman Mács
primátor

Košeca

Využitie skúseností iných obcí a miest pre rozvoj smart riešení v našom prostredí a naopak aj odovzdávanie našich poznatkov iným samosprávam. Učenie sa, inšpirácia, zlepšovanie kvality života obyvateľov a návštevníkov.

Mgr. Radomír Brtáň
starosta

Mestská časť Bratislava-Lamač

Očakávame, že ako STICS Follower budeme mať vďaka projektu prístup k inovatívnym prístupom našej agendy. Nájdeme inšpirácie a praktické skúsenosti, ktoré sa dajú aplikovať aj v našej samospráve tak, aby sme mohli priniesť ešte lepšie a kvalitnejšie služby našim občanom.

Igor Polakovič
starosta

Reportáž z inDays Žilina 2026

Tri dni inovácií, workshopov a partnerstiev

SUMMIT inDays ŽILINA 2026

Od 12. do 14. mája 2026 hostila Žilina prvý ročník putovného summitu inDays. Ide o vlajkovú akciu celoslovenskej iniciatívy inDays, ktorá vznikla zo skúseností Smart Cities klubu so zavádzaním inovácií a moderným riadením území a každý rok putuje do inej hostiteľskej samosprávy. Tri dni boli rozdelené na štyri tematické bloky, 12. mája patril Festivalu inovácií a vo večerných hodinách formátu inDays Mayor's café, 13. mája konferencii Slovensko na ceste k Smart Cities a 14. mája doprave a mestskej infraštruktúre. Súčasťou summitu boli aj partnerské expozície so smart riešeniami a priestor na nové partnerstvá.

inDays MAYOR'S CAFÉ

Prvý deň, 12. mája, patril v Novej synagóge uzavretému stretnutiu určenému len pozvaným hosťom, primátorom, starostom a zástupcom štátnej správy. Program tvoril večerný blok Ako na inovácie, po ňom nasledovala prezentácia STICS: Ako sa zapojiť do STICS a premeniť skúsenosti na výsledky a večer uzavrelo neformálne stretnutie a diskusia pri občerstvení.

Práve v tomto formáte Mayor's café diskutovali primátori, starostovia a odborníci zo samospráv s ministrom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Samuelom Migaľom, zakladateľom Smart Cities klubu Vladimírom Juríkom, predsedom ZMOS Jozefom Božikom a splnomocnencom vlády pre Národný a regionálny plán Ladislavom Šimkom o tom, ako sa zo slovenských miest môžu stať inovačné centrá.

inDays ŽILINA 2026: SLOVENSKO NA CESTE K SMART CITIES

Druhý deň, 13. mája, sa vo Veľkej zasadačke Mestského úradu Žilina konala samotná konferencia Slovensko na ceste k Smart Cities, s voľným vstupom po registrácii. Po otvorení nasledoval Blok 1: Ako priniesť inovácie do samospráv, po prestávke Blok 2: Ako Living Laby posúvajú inovácie ďalej, v rámci ktorého odznela inšpirácia STICS o tom, ako Living Laby vznikajú v praxi a čo už prinášajú, aj zahraničná inšpirácia Living Lab Smart Kalasatama z Helsínk, spolu s témou budovania odborných kapacít v mestách. Poobede program pokračoval blokom kratších vstupov, smart projekty na Slovensku po skončení

eurofondov a nové príležitosti, dostupné služby bez hraníc, umelá inteligencia v komunikácii mesta s obyvateľmi, spolutvorba odolných mestských stratégií, európske partnerstvá pre inovatívne samosprávy a smart práca so zeleňou. Deň uzavrel Blok 4: Žilina ako mesto budúcnosti v praxi, s panelovou diskusiou o troch scenároch vývoja Žiliny do roku 2050 a záverečným programom Spoločne tvoríme budúcnosť Žiliny vrátane AI.
Paralelne bežal v Malej zasadačke workshopový program, ako overiť inovácie v praxi a pripraviť ich na trh, praktický workshop o inkluzívnom navrhovaní verejných priestorov, panel a workshop o budovaní odborných kapacít a napokon Smart samospráva v praxi s riešeniami, ktoré sa dajú spustiť ešte v tomto roku. Medzi rečníkmi konferencie boli minister Samuel Migaľ, zakladateľ Smart Cities klubu Vladimír Jurík, primátor Žiliny Peter Fiabáne, Jaroslava Šmerdová z Asitisu, prezident Zväzu stavebného priemyslu Slovenska Pavol Kováčik a Vladimír Ondrejička, zástupca starostu Horného Srnia a prodekan Fakulty managementu Univerzity Komenského. Práve v tento deň sa naplno predstavilo aj konzorcium STICS. Vladimír Jurík pripomenul cieľ projektu, otočiť doterajší model tak, aby inovácie vznikali priamo v mestách a samosprávy boli zadávateľmi projektov, nie iba žiadateľmi o pomoc. Starostovia sa dozvedeli o možnostiach zapojenia, napríklad cez program STICS Follower, aj o projekte Living Labs na testovanie inovácií priamo v samosprávach. Nad podujatím prevzalo záštitu Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a summit sa konal s podporou EÚ prostredníctvom Programu Slovensko.
Summit inDays je putovné podujatie, po premiére v Žiline preberajú štafetu budúci rok Michalovce, kde sa uskutoční 11. a 12. mája 2027.

Ohlasy účastníkov

Sedem pohľadov na budúcnosť miest

Na konferencii inDays oceňujem predovšetkým hojnú účasť starostov, primátorov aj zástupcov samospráv. Dôležité je mať záujem o to, akým spôsobom orientovať rozvoj miest a regiónov. Dnešný priebeh jasne ukázal, že si máme navzájom čo ponúknuť a obohatiť sa.

Ing. Pavol Kováčik, PhD., MBA
prezident Zväzu stavebného priemyslu Slovenska

Ako primátor mesta do 6 000 obyvateľov vidím v takýchto podujatiach obrovský prínos. Najväčšie percento inšpirácie vzniká priamo v otvorenej diskusii. Či už ide o rozvoj bývania, podnikania, obnovu verejných priestranstiev alebo zelené a ekologické témy.

Mgr. Peter Hanus
Primátor mesta Rajec

Podujatia ako inDays sú kľúčové na to, aby sme počúvali potreby miest a regiónov. Našou úlohou na ministerstve nie je diktovať riešenia od stola, ale pomáhať s ich prefinancovaním a správnym nastavením. Cieľom inovácií musí byť reálne zjednodušenie služieb a života pre občanov v danom regióne.

Ing. Mário Gogora
Generálny riaditeľ sekcie inovácií a strategického rozvoja MIRRI SR

Mne sa veľmi páči aktivita primátorov a starostov. Pýtajú sa, sú aktívni a zaujímajú sa o riešenia. Na ministerstve sa snažíme operatívne riešiť problémy, ktoré v regiónoch vyskakujú. Dôležité však je, aby stretnutia nezostali len pri rozprávaní, ale aby mali konkrétny výsledok a jasný follow-up.

Mgr. Samuel Migaľ
Minister investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

Presadzovanie modernizácie obcí, miest a celých krajov je jedinou cestou, ako byť kvalitne prepojení v rámci Európskej únie. Zahraničná inšpirácia a spoločný postup ukazujú, že budovanie moderných samospráv na Slovensku má obrovský zmysel.

Mgr. Tomáš Chmela
Starosta mesta Slavičín
a zastupiteľ Zlínskeho kraja

Po obsahovej stránke bola konferencia veľmi dobre skoncipovaná. Ak by som mal niečo odporučiť, tak viac staviť na príklady dobrej praxe a výmenu reálnych skúseností z terénu. Nemá zmysel vymýšľať niečo nové, čo už inde funguje. Radšej preberajme overené riešenia a aplikujme ich v ďalších územiach ako reálnu motiváciu.

Ing. Ambróz Hájnik, PhD.
Primátor mesta Rajecké Teplice

Na programe sa mi veľmi páčila prezentácia fungovania Living Labov aj príklady dobrej praxe z fínskych Helsínk. Do budúcna by som privítal, aby boli inDays zamerané na viacero konkrétnych tém, aby sa nerozprávalo len o Living Laboch všeobecne, ale o ich reálnom dopade na konkrétne problémy v území.

Mgr. Miroslav Dufinec
Primátor mesta Michalovce

ROZHOVOR

Inovácie nepotrebujú veľké mesto, potrebujú spoluprácu:

Vladimír Ondrejička o Living Laboch v projekte STICS

Projekt STICS ukazuje, že inovácie v samosprávach nemusia vznikať izolovane ani len vo veľkých mestách. Vďaka konceptu Living Labov prepája obce, univerzity, firmy aj obyvateľov, aby spolu hľadali riešenia s reálnym dopadom na každodenný život. O tom, prečo je spolupráca kľúčom k úspešným zmenám, hovorí Vladimír Ondrejička (zástupca starostu obce Horné Srnie, Fakulta managementu UK) v rozhovore, ktorý zdôrazňuje aj význam testovania, spätnej väzby a odvahy skúšať nové prístupy v praxi.

doc. Ing. Vladimír Ondrejička, PhD.
zástupca starostu obce Horné Srnie

Ako by ste jednoducho vysvetlili projekt STICS niekomu, kto o ňom ešte nikdy nepočul?

Projekt STICS je na Slovensku jedinečný v tom, že prepája samosprávy, univerzity, firmy a tretí sektor tak, aby z ich spolupráce vznikali konkrétne inovácie, nové služby a riešenia s reálnym dopadom na život ľudí. Nezostáva to len pri výskume alebo pri teórii, ale výsledkom sú produkty a služby, ktoré môžu obyvatelia naozaj používať v meste či v obci. Cieľom je, aby sa pozitívny efekt prejavil priamo v území – napríklad v úsporách energií, v lepšej organizácii procesov alebo v digitalizácii služieb.

Jedným z kľúčových prvkov sú takzvané Living Laby. V čom sa líšia od klasického projektu?

Zásadný rozdiel je v tom, že samospráva nie je iba pasívny objednávateľ hotového riešenia. Naopak, aktívne sa spolupodieľa na jeho tvorbe, nastavovaní aj testovaní. Do procesu sa často zapájajú aj obyvatelia, teda budúci používatelia služby. Living Lab funguje ako „živé laboratórium“ - riešenie sa skúša v reálnom prostredí, zistí sa, či funguje, čo treba upraviť a až potom sa nasadí vo väčšom rozsahu. To je veľký rozdiel oproti klasickému obstarávaniu, kde sa produkt kúpi a nasadí bez možnosti zásadne ovplyvniť jeho podobu.

Prečo je mesto alebo obec vhodným prostredím na testovanie inovácií?

Pretože samospráva zasahuje do väčšiny oblastí každodenného života ľudí. Na Slovensku má v rukách približne 80 percent bežného fungovania obyvateľov prostredníctvom svojich kompetencií. Práve preto je obec alebo mesto ideálnym miestom na overenie toho, či riešenie funguje v praxi. V laboratóriu môže vyzerať dobre, ale až reálny život ukáže, či obstojí medzi skutočnými používateľmi, v konkrétnych podmienkach a s konkrétnymi potrebami komunity.

> **Inovácie nepotrebujú veľké mesto, potrebujú spoluprácu.**

Prečo je spolupráca medzi aktérmi taká dôležitá?

Pretože prináša nové pohľady a nové možnosti. Keď sa za jeden stôl posadia technologické firmy, univerzity, výskumné tímy a samospráva, často sa objavia riešenia, ktoré by jednotlivým partnerom samostatne ani nenapadli. Spolupráca pomáha hľadať spoločné prepojenia a využitia, ktoré môžu priniesť viacero efektov naraz. Navyše, vďaka nej možno efektívnejšie pracovať aj s financiami – jedným riešením sa dá vyriešiť viac problémov.

Musí mať samospráva vlastný inovačný tím, aby takýto prístup zvládla?

Nie. Práve projekt STICS ukazuje, že inovácia nie je len záležitosť veľkých miest. Malé a stredné samosprávy zvyčajne nemajú kapacity na veľké inovačné tímy, a ani by to pre ne nebolo ekonomicky rozumné. Kľúčom je spolupráca s partnermi, ktorí tieto kapacity majú – najmä s univerzitami a technologickými firmami. Tie dokážu samosprávam pomôcť tam, kde im chýbajú ľudské alebo odborné zdroje.

Čo môže byť na Living Labe pre samosprávu najväčším prínosom?

Je to možnosť pracovať s dátami, testovať riešenia v praxi a robiť rozhodnutia na základe reálnych skúseností, nie len pocitov. Výhodou je aj to, že aj neúspech môže byť úspechom – ak sa ukáže, že niečo nefunguje, samospráva to zistí v malom rozsahu a môže riešenie upraviť skôr, než sa rozšíri. A do budúcnosti sú inovácie dôležité aj preto, že samosprávy budú musieť čoraz viac hľadať vlastné zdroje rozvoja a nebude stačiť spoliehať sa len na eurofondy.

Čo vás pri projekte najviac prekvapilo?

Najmä to, aký veľký potenciál má otvorená spolupráca medzi partnermi. Keď sa ľudia stretnú osobne a začnú si vymieňať skúsenosti, vznikajú synergie, ktoré otvárajú úplne nové možnosti využitia technológií a služieb. Ukázalo sa, že kooperácia prináša kvalitnejšie výsledky než izolované riešenia.

Kam by sa mal projekt posunúť po jeho skončení, napr. o dva až tri roky?

Ideálne by sa mal stať príkladom dobrej praxe. Ak ukáže, že aj v malej obci sa dajú robiť veci inovatívne, môže inšpirovať ďalšie samosprávy, aby sa nebáli skúšať nové prístupy. To je podľa mňa najväčší zmysel projektu - ukázať, že inovácie nemusia byť výsadou veľkých miest.

STICS

Letná škola vo Fínsku

> **Budúcnosť miest nie je o jednej technológii ani jednej stavbe. Je o dlhodobej vízii, dôvere a odvahe skúšať veci inak.**

STICS na zahraničnej študijnej ceste vo Fínsku:

inšpirácia pre slovenské samosprávy

V rámci projektu STICS sa začiatkom júna 2026 uskutočnila štvordňová zahraničná študijná cesta do Fínska. Do Helsínk, Espoo a Vaasy sa vybrala 17-členná delegácia primátorov, starostov, odborníkov a zástupcov súkromného sektora pod vedením Vladimíra Juríka, zakladateľa Smart Cities klubu. Spolu s ním cestoval aj zástupca klubu Jaroslav Kacer, ktorý fínskym partnerom predstavil projekt STICS. Odborným garantom pre tému verejného priestoru bola architektka Jana Juríková zo Studio 21. Počas štyroch slnečných dní si účastníci pozreli tri mestá a viac než desiatku lokalít, absolvovali prezentácie, obhliadky aj množstvo rozhovorov s fínskymi partnermi.

Program otvorila štvrť Pasila v Helsinkách, kde na mieste bývalého železničného uzla vyrástol komplex Tripla so stanicou, nákupným centrom aj rezidenčno-administratívnou zástavbou. Princípy, podľa ktorých fínsky developer YIT projekty stavia, delegácii priblížili viceprezident spoločnosti Juha Kostiainen a riaditeľ dizajnu Erkko Kiviluoma, zhrnuté do skratky DMA, teda primeraná hustota výstavby (density), kombinácia funkcií (mix) a dobrá dostupnosť (access). O tom, čo môže Slovensku priniesť spolupráca s fínskym kapitálom aj know-how, hovorili aj slovenský veľvyslanec v Helsinkách Dušan Krištofík a Radek Pšenička, Senior Business Development Advisor spoločnosti YIT Slovakia.

Inšpirácie pre inteligentné mestá z Fínska

Druhý deň patril štvrti Kalasatama, novej mestskej časti na mieste bývalého prístavu a priemyselnej zóny, ktorú Helsinki systematicky budujú ako svoje mestské laboratórium. Programový riaditeľ Forum Virium Helsinki Kerkko Vanhanen a jeho kolegyňa Kajsa Spilling predstavili filozofiu „denne o hodinu viac“, teda čas, ktorý obyvateľom ušetrí kompaktná a funkčne premyslená štvrť, aj konkrétne novinky ako robotické autobusy alebo vákuový systém zvozu odpadu. O práci s dátami a jednotnou mobilitnou aplikáciou hovoril Janne Lautanala, o digitálnom prepojení dopravných služieb v regióne zase Joona Packalén. Šéf inovačných služieb Business Helsinki Kimmo Heinonen predstavil platformu Testbed Helsinki, na ktorej firmy a výskumníci testujú produkty priamo v reálnom mestskom prostredí, a o vízii rastu Helsínk hovoril riaditeľ mestskej stratégie Markus Kühn spolu s kolegyňami Pyrittou Hananen a Meri Virttou. Podporu inováciám na národnej úrovni, teda dohody typu „Innocities“ medzi štátom a mestami, priblížila Mervi Hemminki z ministerstva práce a hospodárstva. Deň zavŕšila recepcia na slovenskom veľvyslanectve v Helsinkách.

Nasledovali prezentácie ďalších fínskych miest a projektov, mesto Vaasa a jeho energetickú transformáciu (projekt Nordic Energy Capital) predstavil Raimo Vuopionperä, Olli Voutilainen doplnil ďalšie príklady fínskeho prístupu k smart mestám, od digitálnych dvojičiek v Helsinkách a Oulu cez robotické doručovanie zásielok až po pilotný projekt osobného obchodovania s uhlíkovými emisiami v Lahti. Kimmo Leinonen zase priblížil, ako mesto pracuje s digitalizáciou pohybu detí v školách prostredníctvom takzvaného exergamingu.

Posledný deň patril Espoo, druhému najväčšiemu fínskemu mestu s 321 000 obyvateľmi, kde delegácia navštívila knižnicu v obchodnom centre fungujúcu ako celodenné komunitné a voľnočasové centrum, dostupnú aj mimo bežných hodín na požičiavanie kníh, a pozrela si aj športové a detské ihriská v meste, vrátane demonštrácie stolného tenisu ako aktivity pre seniorov.

Osobitnú pozornosť si vyslúžila téma verejného priestoru a detských ihrísk, kde si Studio 21 a Jana Juríková vymieňali skúsenosti s fínskymi výrobcami ihrísk a športovísk, napríklad s Mathiasom Johanssonom. Inšpiráciou boli prírodné ihriská pracujúce s vodou, pieskom a vegetáciou, multifunkčné parky, školské ulice podporujúce bezpečný pohyb detí aj riešenia pre adaptáciu na zmenu klímy, ako dažďové záhrady a priepustné povrchy, videné napríklad v Laajasuo Sports Parku, Töölönlahti Summer Parku, v novej štvrti Kuninkaantammi či priamo v Kalasatame a Triple.

Účastníci sa zhodli, že najsilnejším dojmom z cesty nebola jednotlivá stavba, ale celkový prístup, teda dlhodobá vízia miest, partnerstvo s developermi, ochota testovať riešenia v malom rozsahu a dôvera medzi samosprávou, firmami a obyvateľmi. Primátor Michaloviec Miroslav Dufinec vyzdvihol najmä knižnicu v Espoo a jej fungovanie ako komunitného priestoru, primátor Dubnice nad Váhom Peter Wolf oceňoval prácu s dátami pri rozhodovaní o mobilite, a starosta mestskej časti Košice-Západ Marcel Vrchota si odniesol najviac podnetov z prístupu k verejnému priestoru a detským ihriskám.

Cesta do Fínska tak priniesla zapojeným samosprávam konkrétne príklady dobrej praxe, ktoré môžu premietnuť do vlastných projektov, a zároveň potvrdila zmysel medzinárodnej výmeny skúseností ako jednej z aktivít projektu STICS.

Reportáž z inDays Meet-up

STICS vyrazil do regiónov s formátom inDays Meet-up

inDays Meet-up

Po veľkom summite v Žiline sa projekt STICS vydal iným smerom, menším, no o to bližšie k ľuďom. V septembri 2026 tím konzorcia postupne zavítal do Michaloviec, mestskej časti Košice-Západ, Košece a bratislavského Lamača s formátom inDays Meet-up.

Minecraft ako nástroj pre skutočné nápady

Myšlienka bola jednoduchá. Namiesto veľkej konferencie pre pozvaných v jednom meste priniesol STICS Living Lab priamo medzi žiakov základnej školy, usporiadal vzdelávanie pre zamestnancov úradu a na záver poskladal obraz toho, kam dané mesto alebo obec skutočne smeruje. Presne o tomto totiž projekt od začiatku je: o testovaní inovácií v reálnom prostredí, nie za zatvorenými dverami.

Čo si myslia deti o svojom meste

Najzaujímavejšia časť sa odohrala tam, kde by ju človek čakal najmenej, na základnej škole. Žiaci posledných ročníkov najprv odpovedali na sériu jednoduchých otázok formou dotazníka „This or That“. Z tohto detského pohľadu na vlastné mesto vznikol dátový obraz, aký úrady bežne nemajú, presne ten typ dát, s ktorými STICS v samosprávach pracuje.

Prieskumu sa zúčastnilo viac ako 500 mladých ľudí z Košece, Michaloviec, Košice-Západ a bratislavského Lamača. Všade sa zhodli, že chcú viac zelene a mesto, po ktorom sa dá pohodlne chodiť pešo, na bicykli či MHD. Takto odpovedalo takmer deväť z desiatich. Viac ako dve tretiny mladých chcú mať slovo v tom, ako bude ich obec vyzerať, čo je pre samosprávy jasný signál, že majú partnera, s ktorým sa oplatí plánovať. Kde majú mladí svoje miesta na stretávanie a cítia sa tam dobre, chcú zostať alebo sa raz vrátiť, a práve v tom je pre mestá a obce najväčšia príležitosť.

Potom prišla druhá vrstva, oveľa hravejšia. Vybrané tímy žiakov dostali za úlohu premeniť konkrétne miesto vo svojom meste na to, čo by tam podľa nich malo byť, a postavili ho v Minecrafte. Výsledok si obhájili pred spolužiakmi aj pred dospelými v krátkej prezentácii, presne tak, ako by to raz mohli robiť pred zastupiteľstvom. Aj takto vyzerá v praxi Living Lab.

Úrad sa medzitým učil

Kým deti prezentovali budúcnosť svojho mesta, zamestnanci úradu prešli vlastným vzdelávacím blokom. Namiesto teórie išlo o praktické veci, ako navrhovať verejný priestor, ktorý funguje pre všetky generácie, ako riešiť verejné osvetlenie alebo nabíjaciu infraštruktúru, a ako začať rozumieť umelej inteligencii, ktorá čoraz viac vstupuje aj do fungovania samospráv. Program viedli experti zo spoločnosti Studio21 a bol postavený tak, aby si účastníci odniesli konkrétny návod, presne v duchu toho, čo STICS samosprávam ponúka.

Tri možné budúcnosti jedného mesta

Deň v každej samospráve vyvrcholil popoludňajším stretnutím, ktoré nieslo názov Spoločne tvoríme budúcnosť. Otvoril ho hlas mladých, teda to, čo sa dopoludnia dozvedeli od žiakov.

Najsilnejší moment prišiel, keď sa na stôl položili tri scenáre. Mesto, ktoré čaká a nič nerobí. Mesto, ktoré sa vydalo zlým smerom. A mesto, ktoré sa rozhodlo dobre. Pri každom z nich si prítomní s pomocou dátovej analýzy prešli, čo by k danému vývoju viedlo a čo treba urobiť, aby sa mu vyhli, alebo aby ho naopak dosiahli.

inDays Meet-up ukázal, že inovácie, o ktoré sa STICS usiluje, sa nemusia diať len na veľkých konferenciách. Niekedy stačí jedna škola, jeden úrad a jedno popoludnie, aby sa v malej samospráve pohla vec, ktorá sa doteraz roky netýkala nikoho.

STICS

Spoločne pre inteligentnejšie Slovensko

STICS prepája samosprávy, univerzity, výskum a inovátorov pre inteligentnú a udržateľnú transformáciu Slovenska.

www.stics.sk

sledujte nás na sociálnych sieťach

STAŇTE SA AJ VY | STICS **Follower** | STICS **Explorer** | STICS **Collaborator**

Financované EÚ NextGenerationEU prostredníctvom Plánu obnovy a odolnosti SR v rámci projektu č. 09I02-03-V01-00011

Financované Európskou úniou NextGenerationEU | PLÁN OBNOVY | ÚRAD PODPREDSEDU VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY PRE PLÁN OBNOVY A ZNALOSTNÚ EKONOMIKU | VAIA VÝSKUMNÁ A INOVAČNÁ AUTORITA